

Bruksela, 17 marca 2020 r.
REV2 – zastępuje zawiadomienie
(REV1) z dnia 27 lutego 2018 r.

ZAWIADOMIENIE DLA ZAINTERESOWANYCH STRON

WYSTĄPIENIE ZJEDNOCZONEGO KRÓLESTWA Z UE A PRZEPISY UE DOTYCZĄCE OCHRONY KONSUMENTÓW I PRAW PASAŻERÓW

Dnia 1 lutego 2020 r. Zjednoczone Królestwo wystąpiło z Unii Europejskiej i stało się „państwem trzecim”¹. Umowa o wystąpieniu² określa okres przejściowy, który kończy się dnia 31 grudnia 2020 r.³ Do tego czasu prawo Unii stosuje się w całości do Zjednoczonego Królestwa i na jego terytorium⁴.

W okresie przejściowym UE i Zjednoczone Królestwo będą prowadzić negocjacje w sprawie porozumienia dotyczącego nowego partnerstwa, przewidującego w szczególności strefę wolnego handlu. Nie jest jednak pewne, czy takie porozumienie zostanie zawarte i czy wejdzie w życie z końcem okresu przejściowego. W każdym razie skutkiem takiego porozumienia byłyby stosunki, które z punktu widzenia warunków dostępu do rynku znacznie różniłyby się od udziału Zjednoczonego Królestwa w rynku wewnętrznym⁵, w unii celnej UE oraz w obszarze podatku VAT i podatku akcyzowego.

Dlatego też wszystkim zainteresowanym stronom, a w szczególności podmiotom gospodarczym, przypomina się o sytuacji prawnej mającej zastosowanie po zakończeniu okresu przejściowego.

¹ Państwo trzecie to państwo niebędące członkiem UE.

² Umowa o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej, Dz.U. L 29 z 31.1.2020, s. 7 („umowa o wystąpieniu”).

³ Okres przejściowy może, przed dniem 1 lipca 2020 r., zostać jednorazowo przedłużony o rok lub dwa lata (art. 132 ust. 1 umowy o wystąpieniu). Rząd Zjednoczonego Królestwa jak dotąd wykluczał takie przedłużenie.

⁴ Z zastrzeżeniem niektórych wyjątków przewidzianych w art. 127 umowy o wystąpieniu, z których żaden nie jest istotny w kontekście niniejszego zawiadomienia.

⁵ W szczególności umowa o wolnym handlu nie przewiduje takich zasad rynku wewnętrznego (w obszarze towarów i usług), jak zasada wzajemnego uznawania, zasada kraju pochodzenia i harmonizacja. Umowa o wolnym handlu nie znosi również formalności celnych i kontroli celnych, w tym formalności dotyczących pochodzenia towarów i materiałów użytych do ich wytworzenia, ani zakazów i ograniczeń przywozowych i wywozowych.

1. ZAKUP PRODUKTÓW LUB USŁUG OD PRZEDSIĘBIORSTW HANDLOWYCH Z SIEDZIBĄ W ZJEDNOCZONYM KRÓLESTWIE PRZEZ KONSUMENTÓW Z UE^{6 7}

Zgodnie z prawem Unii, jeżeli konsument zawiera umowę z przedsiębiorcą z innego państwa, który w jakikolwiek sposób kieruje swoją działalność handlową do państwa zamieszkania konsumenta, umowa zasadniczo podlega prawu państwa, w którym konsument ma miejsce zwykłego pobytu. Istnieje możliwość dokonania wyboru innego prawa właściwego, ale wybór ten nie może prowadzić do pozbawienia konsumenta ochrony przyznanej mu na podstawie przepisów, których nie można wyłączyć w drodze umowy, na mocy prawa miejsca zwykłego pobytu⁸. Na tej podstawie sądy państw członkowskich UE⁹ będą w dalszym ciągu stosować unijne przepisy dotyczące ochrony konsumentów, nawet jeżeli przedsiębiorca znajduje się w Zjednoczonym Królestwie. Dotyczy to w szczególności przepisów określonych w:

- dyrektywie o nieuczciwych praktykach handlowych¹⁰;
- dyrektywie w sprawie praw konsumentów¹¹;
- dyrektywie w sprawie nieuczciwych warunków w umowach¹²;
- dyrektywie w sprawie sprzedaży towarów konsumpcyjnych i związanych z tym gwarancji¹³;

⁶ Niniejsze zawiadomienie nie obejmuje innych praktycznych aspektów zakupów transgranicznych w państwach trzecich, np. przepisów UE dotyczących podatku od wartości dodanej, ceł oraz ograniczeń w zakresie przywozu.

⁷ Bardziej szczegółowy opis skutków wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z UE oraz odpowiednich przepisów zawartych w umowie o wystąpieniu można znaleźć w zawiadomieniu dla zainteresowanych stron pt. „Wystąpienie Zjednoczonego Królestwa z UE a przepisy UE w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości w sprawach cywilnych i prawa prywatnego międzynarodowego”.

⁸ Art. 6 ust. 1 i 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 593/2008 z dnia 17 czerwca 2008 r. w sprawie prawa właściwego dla zobowiązań umownych (Rzym I), Dz.U. L 177 z 4.7.2008, s. 6. Jeżeli chodzi o wyjątki od tej zasady ogólnej, zob. art. 6 ust. 3–4 rozporządzenia (WE) nr 593/2008.

⁹ Jeżeli chodzi o sądy Zjednoczonego Królestwa, art. 66 lit. a) umowy o wystąpieniu stanowi, że przepisy UE dotyczące kolizji przepisów dotyczących zobowiązań umownych (rozporządzenie (WE) nr 593/2008) nadal mają zastosowanie w Zjednoczonym Królestwie w odniesieniu do umów zawartych przed zakończeniem okresu przejściowego.

¹⁰ Dyrektywa 2005/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 maja 2005 r. dotycząca nieuczciwych praktyk handlowych stosowanych przez przedsiębiorstwa wobec konsumentów na rynku wewnętrznym oraz zmieniająca dyrektywę Rady 84/450/EWG, dyrektywy 97/7/WE, 98/27/WE i 2002/65/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady („dyrektywa o nieuczciwych praktykach handlowych”), Dz.U. L 149 z 11.6.2005, s. 22.

¹¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/83/UE z dnia 25 października 2011 r. w sprawie praw konsumentów, Dz.U. L 304 z 22.11.2011, s. 64

¹² Dyrektywa Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich, Dz.U. L 95 z 21.4.1993, s. 29.

- dyrektywie w sprawie podawania cen¹⁴ oraz
- dyrektywie w sprawie zorganizowanych podróży¹⁵.

Jeżeli po zakończeniu okresu przejściowego¹⁶ konsument z UE podejmie indywidualne działania prawne przed sądem państwa członkowskiego UE przeciwko przedsiębiorcy z siedzibą w Zjednoczonym Królestwie, wystąpienie Zjednoczonego Królestwa z Unii nie będzie miało wpływu na ustalenie jurysdykcji krajowej tego sądu w odniesieniu do sporów wynikających z umów konsumenckich objętych art. 17 ust. 1 lit. a)–c) rozporządzenia (UE) nr 1215/2012¹⁷, jeżeli przedsiębiorca kierował swoją działalność do państwa członkowskiego zamieszkania konsumenta; w takich przypadkach zastosowanie mają unijne przepisy odnoszące się do jurysdykcji, które to przepisy pozwalają konsumentowi wystąpić z powództwem przeciwko przedsiębiorcy w państwie członkowskim UE, w którym konsument ma miejsce zamieszkania, niezależnie od tego, czy przedsiębiorca ma siedzibę w UE, czy w państwie trzecim¹⁸. W przypadku postępowań sądowych, które rozpoczęły się po zakończeniu okresu przejściowego, uznawanie i wykonywanie w Zjednoczonym Królestwie orzeczeń wydanych przez sąd państwa członkowskiego UE i *vice versa* będzie jednak regulowane przepisami krajowymi w Zjednoczonym Królestwie lub w danym państwie członkowskim. Po zakończeniu okresu przejściowego przepisy Unii zapewniające dostępność pozasądowego rozstrzygania sporów¹⁹ i ułatwiające dostęp do internetowego rozstrzygania sporów²⁰ nie będą już mieć zastosowania do Zjednoczonego

¹³ Dyrektywa 1999/44/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 maja 1999 r. w sprawie niektórych aspektów sprzedaży towarów konsumpcyjnych i związanych z tym gwarancji, Dz.U. L 171 z 7.7.1999, s. 12.

¹⁴ Dyrektywa 98/6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 lutego 1998 r. w sprawie ochrony konsumenta przez podawanie cen produktów oferowanych konsumentom, Dz.U. L 80 z 18.3.1998, s. 27.

¹⁵ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2302 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie imprez turystycznych i powiązanych usług turystycznych, Dz.U. L 326 z 11.12.2015, s. 1.

¹⁶ Jeżeli powództwo zostanie wniesione przed zakończeniem okresu przejściowego, jurysdykcja oraz uznanie i wykonanie orzeczenia będą regulowane przepisami rozporządzenia nr 1215/2012 (art. 67 umowy o wystąpieniu). Ma to zastosowanie, nawet jeżeli orzeczenie ma zostać wykonane po tej dacie.

¹⁷ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych, Dz.U. L 351 z 20.12.2012, s. 1.

¹⁸ Art. 18 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych, Dz.U. L 351 z 20.12.2012, s. 1.

¹⁹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/11/UE z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie alternatywnych metod rozstrzygania sporów konsumenckich (dyrektywa w sprawie ADR w sporach konsumenckich), Dz.U. L 165 z 18.6.2013, s. 63.

²⁰ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 524/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie internetowego systemu rozstrzygania sporów konsumenckich (rozporządzenie w sprawie ODR w sporach konsumenckich), Dz.U. L 165 z 18.6.2013, s. 1.

Królestwa, a unijna platforma internetowego rozstrzygnięcia sporów nie będzie dostępna w odniesieniu do przedsiębiorców z siedzibą w Zjednoczonym Królestwie.

Jeżeli chodzi o egzekwowanie na drodze publicznoprawnej (np. aby doprowadzić do zaprzestania praktyki handlowej), po zakończeniu okresu przejściowego rozporządzenie (UE) 2017/2394²¹ nie będzie już miało zastosowania do Zjednoczonego Królestwa. Oznacza to, że po zakończeniu okresu przejściowego organy Zjednoczonego Królestwa nie będą zgodnie z prawem UE zobowiązane do współpracy w przypadku roszczeń transgranicznych.

Po zakończeniu okresu przejściowego prawo Unii przyznające niektórym „upoważnionym podmiotom”, określanym przez państwa członkowskie UE, legitymację procesową do wnoszenia powództw o zaprzestanie szkodliwych praktyk w innym państwie członkowskim, nie będzie już miało zastosowania do Zjednoczonego Królestwa²².

2. OCHRONA PODRÓŻNYCH W PRZYPADKU NIETYTUŁACALNOŚCI (IMPREZY TURYSTYCZNE)

Zgodnie z prawem Unii organizatorzy imprez turystycznych prowadzący przedsiębiorstwo na terytorium UE muszą posiadać zabezpieczenie na potrzeby zwrotu wpłat podróży i na potrzeby powrotu podróży do kraju w wyniku niewypłacalności organizatora²³. Organizatorzy nieprowadzący przedsiębiorstwa w UE, którzy sprzedają lub oferują do sprzedaży imprezy turystyczne w UE lub którzy w jakikolwiek sposób kierują taką działalność do UE, również są zobowiązani do posiadania takiego zabezpieczenia na wypadek niewypłacalności w każdym państwie członkowskim, w którym prowadzą sprzedaż²⁴. Jeżeli organizator prowadzący przedsiębiorstwo w państwie trzecim nie oferuje jednak imprez turystycznych konsumentom w UE ani nie kieruje swojej działalności sprzedażowej do UE (sprzedaż pasywna), prawo Unii dotyczące obowiązku posiadania zabezpieczenia na wypadek niewypłacalności nie ma zastosowania.

Oznacza to, że jeżeli organizator z siedzibą w Zjednoczonym Królestwie nie oferuje imprez turystycznych w UE i nie kieruje działalnością sprzedażowej do UE, po zakończeniu okresu przejściowego ochrona na wypadek niewypłacalności organizatora przyznana przez prawo UE nie będzie miała zastosowania w przypadku niewypłacalności organizatorów z siedzibą w Zjednoczonym Królestwie.

²¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2394 z dnia 12 grudnia 2017 r. w sprawie współpracy między organami krajowymi odpowiedzialnymi za egzekwowanie przepisów prawa w zakresie ochrony konsumentów, Dz.U. L 345 z 27.12.2017, s. 1.

²² Art. 4 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/22/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie nakazów zaprzestania szkodliwych praktyk w celu ochrony interesów konsumentów, Dz.U. L 110 z 1.5.2009, s. 30.

²³ Zob. art. 17 ust. 1 akapit pierwszy dyrektywy (UE) 2015/2302.

²⁴ Zob. art. 17 ust. 1 akapit drugi dyrektywy (UE) 2015/2302.

Po zakończeniu okresu przejściowego prawo Unii przewidujące wzajemne uznawanie ochrony na wypadek niewypłacalności zapewnianej zgodnie z wymogami państwa pochodzenia organizatora nie będzie już miało zastosowania w odniesieniu do ochrony na wypadek niewypłacalności zapewnianej zgodnie z wymogami obowiązującymi w Zjednoczonym Królestwie²⁵. Oznacza to, że po zakończeniu okresu przejściowego ochrona na wypadek niewypłacalności zapewniana w Zjednoczonym Królestwie nie będzie już spełniać wymogów dotyczących zapewnienia ochrony na wypadek niewypłacalności organizatorów imprez turystycznych zgodnie z art. 17 dyrektywy (UE) 2015/2302.

3. UNIJNE PRAWA PASAŻERÓW

- Pasażerowie linii lotniczych: Po zakończeniu okresu przejściowego prawo Unii dotyczące praw pasażerów linii lotniczych²⁶ nie będzie już mieć zastosowania do pasażerów wylatujących z portu lotniczego w Zjednoczonym Królestwie do portu lotniczego na terytorium państwa członkowskiego UE, chyba że przewoźnik lotniczy wykonujący dany przewóz jest przewoźnikiem unijnym, tzn. koncesji udzieliło mu państwo członkowskie UE. Oznacza to, że mimo wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z UE prawa pasażerów linii lotniczych zapewniane przez prawo Unii wciąż będą mieć zastosowanie do pasażerów wylatujących ze Zjednoczonego Królestwa do portu lotniczego w państwie członkowskim UE lotem obsługiwany przez przewoźnika wspólnotowego. Po zakończeniu okresu przejściowego prawa pasażerów linii lotniczych zapewniane przez prawo Unii nie będą jednak mieć zastosowania do lotów ze Zjednoczonego Królestwa do UE obsługiwanych przez przewoźników niewspólnotowych.

Po zakończeniu okresu przejściowego prawo Unii przyznające specjalne prawa osobom niepełnosprawnym i osobom o ograniczonej sprawności ruchowej podróżującym drogą lotniczą²⁷ nie będzie już mieć zastosowania do osób niepełnosprawnych i osób o ograniczonej sprawności ruchowej korzystających z handlowych przewozów pasażerskich, które to osoby wylatują z portu lotniczego w Zjednoczonym Królestwie, przesiadają się w porcie lotniczym w Zjednoczonym Królestwie lub przylatują do portu lotniczego w Zjednoczonym Królestwie. Niektóre prawa, na przykład prawo do uzyskania pomocy ze strony przewoźnika lotniczego, wciąż będą mieć zastosowanie do pasażerów lotniczych wylatujących z portu lotniczego w Zjednoczonym Królestwie do portu lotniczego w UE, o ile przewoźnikiem lotniczym wykonującym przewóz będzie wspólnotowy przewoźnik lotniczy²⁸.

²⁵ Art. 18 ust. 1 dyrektywy (UE) 2015/2302.

²⁶ Rozporządzenie (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiające wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, Dz.U. L 46 z 17.2.2004, s. 1.

²⁷ Rozporządzenie (WE) nr 1107/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie praw osób niepełnosprawnych oraz osób o ograniczonej sprawności ruchowej podróżujących drogą lotniczą, Dz.U. L 204 z 26.7.2006, s. 1.

²⁸ Art. 1 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 1107/2006.

- Pasażerowie statków: Po zakończeniu okresu przejściowego prawo Unii dotyczące praw pasażerów statków²⁹ wciąż będzie mieć zastosowanie do pasażerów, w przypadku których port wejścia na pokład znajduje się w UE³⁰ lub w Zjednoczonym Królestwie, o ile port zejścia z pokładu znajduje się w UE, a usługa jest świadczona przez przewoźnika posiadającego siedzibę na terytorium państwa członkowskiego lub oferującego usługi transportu pasażerskiego do państwa członkowskiego lub z państwa członkowskiego („przewoźnik unijny”)³¹.
- Pasażerowie autobusów i autokarów: Po zakończeniu okresu przejściowego prawo Unii dotyczące praw pasażerów w transporcie autobusowym i autokarowym³² wciąż będzie mieć zastosowanie do pasażerów podróżujących w ramach usług regularnych³³ do Zjednoczonego Królestwa lub ze Zjednoczonego Królestwa, jeżeli miejsce, w którym pasażerowie wchodzą na pokład pojazdu lub w którym opuszczają pokład pojazdu, znajduje się w UE, a zaplanowana długość trasy, na jakiej świadczona jest usługa, wynosi co najmniej 250 km³⁴.
- Pasażerowie kolei: Po zakończeniu okresu przejściowego prawo Unii dotyczące praw pasażerów w ruchu kolejowym³⁵ wciąż będzie mieć zastosowanie do kolejowych przewozów pasażerskich na terytorium Unii³⁶, o ile przedsiębiorstwo kolejowe uzyskało licencję zgodnie z art. 17 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/34/UE z dnia 21 listopada 2012 r. w sprawie utworzenia jednolitego europejskiego obszaru kolejowego³⁷.

Ogólne informacje można znaleźć na stronach internetowych Komisji poświęconych ochronie konsumentów (https://europa.eu/youreurope/citizens/consumers/index_pl.htm) i prawom pasażerów (<https://europa.eu/youreurope/citizens/travel/passenger->

²⁹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1177/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. o prawach pasażerów podróżujących drogą morską i drogą wodną śródlądową, Dz.U. L 334 z 17.12.2010, s. 1.

³⁰ Art. 2 ust. 1 lit. a) rozporządzenia (UE) nr 1177/2010.

³¹ Art. 2 ust. 1 lit. b) i art. 3 lit. e) rozporządzenia (UE) nr 1177/2010. Do pasażerów statków wycieczkowych zastosowanie mają przepisy szczególne, zob. art. 2 ust. 1 lit. c) rozporządzenia (UE) nr 1177/2010.

³² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 181/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. dotyczące praw pasażerów w transporcie autobusowym i autokarowym, Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 1.

³³ Do pasażerów podróżujących w ramach usług okazjonalnych zastosowanie mają przepisy szczególne, zob. art. 2 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 181/2011.

³⁴ Art. 2 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 181/2011

³⁵ Rozporządzenie (WE) nr 1371/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczące praw i obowiązków pasażerów w ruchu kolejowym, Dz.U. L 315 z 3.12.2007, s. 14.

³⁶ Art. 2 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1371/2007.

³⁷ Dz.U. L 343 z 14.12.2012, s. 32.

[rights/index_pl.htm](#)). W razie potrzeby na stronach tych będą zamieszczane dodatkowe informacje.

Komisja Europejska
Dyrekcja Generalna ds. Sprawiedliwości i Konsumentów
Dyrekcja Generalna ds. Mobilności i Transportu